

עניני השנה

מבית מכון - 'מרגניתא דרבי מאיר'

להוצאת תורות רבוה"ק לבית דראהביטש - סטרעליסק - סטריא

• פרשת תצוה - זכור תשפ"ג • שנה ב' גליון ע"ג •

שרה הנוטה

עוד יאמר, בדרך צחות כי זה היתה גדולתו של המן בלשון הרע שלו, כי אף שכל כוונתו היתה מחמת כבודו שאין מרדכי כורע ומשתחוה לו, הרי שידע לעשות כביכול כל כוונתו הוא בשביל טובת הממלכה בלבד.

ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב {אסתר ח' ח'}

הנה המקרא הזה נראה לכאורה סותר סופו את תחילתו, כי כיון שאומר שכתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב, א"כ האיך יבואו ויכתבו על היהודים כטוב בעיניהם, והרי כבר נכתבו אגרות אחרות בשם המלך.

ונראה לפרש כך, כי הנה באגרות הראשונות אשר שלח המן נאמר כך {שם ג' י"ג} "ונשלוח ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ושללם לבוז", ועל זה אמר להם אחשוורוש העצה מה יעשו, כי כתב אשר נכתב וכו' אין להשיב, רק כן יעשו כמקום שנכתב 'להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים', יעשו הפסק וריוח בין תיבת כל לתיבת היהודים, ואז יעלה פירוש האגרת כך 'להשמיד להרג ולאבד את כל' היינו את כל בני ממלכת אחשוורוש, ומי יעשה זה 'היהודים', וזהו הכוונה ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם, ר"ל על תיבת היהודים שתעשו הפסק והריוח כפי שתחפצו וישתנה משמעות האגרת, כי אין עצה אחרת שהרי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב.

{ליקוטי "מאור ישראל"
מרבינו מהר"י צוק"ל}

ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי {אסתר ג' ו'}.

ולכאורה צריך להבין מה בכך שהגידו לו את עם מרדכי, וכי בשביל כן היה בזוי בעיניו לשלוח יד במרדכי, ומה בכך שידוע את עם מרדכי לא כרע לו, ואולי אפשר בדרך צחות קצת 'כי הגידו לו את עם מרדכי' היינו שהגידו לו כי באמת כל העם כולו הם עם מרדכי, כי נקרא כל העם על שמו כי הוא היה ראש בני ישראל בדרור, ואף שעתה כולם כורעים ומשתחיים לו, ואינם שומעים למנהיגם הרי שברגע שיפגע בראשם ומנהיגם כולם יקנאו עליו קנאת ד' צבקות, כמו שמצינו אצל משה רבינו ע"ה {במדבר ל"א ה'} "וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה" וברשי"ש שם "להודיעך שבתן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר {שמות ט"ז} עוד מעט וסקלוני ומשמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן" וכן אצל עם מרדכי, אף שעתה אין הם שומעים לו הרי שברגע שיפגע במרדכי חלילה ילחמו הם את מלחמת כבודו.

ישנו עם אחד מפורז ומפורד בין העמים {אסתר ג' ח'}

ורבותינו ז"ל אמרו {מגילה י"ג ב'} "אמר רבא ליכא דידע לישנא בישא כהמן" וכו', ולכאורה יפלא מהו לישנא בישא גדול כל כך עד שלית דידע לישנא בישא כהמן, רק כי הנה כל תיבה ותיבה דרשו בו חז"ל משמעות, דתיבת ישנו היינו לשון ישנו מהמצוות וכן הלאה עם אחד מפורז ומפורד וכו', נמצא אדשר בתיבה אחת הכניס לשון הרע שלם, וזה היה מומחיותו של המן אשר אמר משפט אחד אך כל תיבה ותיבה יש בה משמעות לשון הרע בפני עצמה.

אין מדקדקים במעות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו {שו"ע או"ח סי' תרצ"ד סעי' ג'}

הנה איתא בתיקוני זוהר (תיקון כ"א) "פורים אתקריאת על שם יום הכפורים דעתידין לאתענגא ב' ולשינויי ל' מעיני לעונג", ובתורה אור {עניני מגילת אסתר דף צ"ה} כתב מה שנקרא יום הקדוש 'יום הכיפורים', שהוא כפורים היינו כיום הפורים.

ואאמור' ז"ל ביאר השייכות של יום הכפורים לפורים, והוא כי ביום הכיפורים אנו מבקשים בעת נעילת שער "אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל שבים", וביום הפורים נאמר "כל הפושט יד נותנים לו", ועל זה אנו מבקשים שכשם שביום הפורים אנו נותנים לכל הפושט יד ואין מדקדקין אחריו אם הגון הוא אם לאו, ה"נ ביום הכיפורים נוכח על זה הדרך שאתה נותן יד לפושעים' בלי לדקדק ולראות אם הגונים אנו אם לאו.

נמצא אשר על ידי נתינת מעות בפורים לכל הפושט יד הוא כח וסגולה להינצל בדין ביום הכיפורים להיחתם לאלתר לחיים טובים, ולפי זה יתפרש מאמר הכתוב "ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גנוי המלך ביהודיים לאבדם, ואת פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו להראות את אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה", היינו שמרדכי הצדיק וקבע לדורות את פרשת הכסף שנותנים בפורים מכח מעשה דהמן שאמר על היהודים לאבדם, זה יהיה פתשגן כתב הדת אשר נתן עם כל איש ישראל לבוא אל המלך להתחנן לו ביום הקדוש מכח המעות של יום הפורים להיחתם לחיים טובים.

צט. רבותינו ז"ל היו מורין למי ששכח ולא קידש הלבנה עד סוף זמנה, דאפשר לו לקדשה בברכה עד אור ליום לחודש¹.

1. כך הורה רבינו מהר"ם זי"ע, על פי עובדא דהוה בזקיננו – רביה"ק רבי מרדכי זיסקינד מסטריא זי"ע, וכך הוה מעשה:

רביה"ק רבי מרדכי זיסקינד מסטריא זי"ע בעת אשר נתעטר בעטרת תפארת הרבנות בעיר סטריא ישב עמו שם הגאון המופלג רבי יקותיאל אשר עניזל צוזמיר זצ"ל בעל שו"ת מהרי"א עניזל, תלמיד הגאון המופלג רבי אריה לייב העליר זצ"ל בעל ה"קצות החושן" אשר היה ממונה מטעם המתנגדים לדרך החסידות, ואף כי הגאון מהרי"א עניזל היה רגיל ללגלג על צדיקי החסידות, אך ברביה"ק זי"ע היה נוהג רוב כבוד ויקר, כי עיקר הזלזול שהיה מזלזל בגדולי החסידות היה מחמת כי היו רגילין להסתיר את ידיעותיהם העצומות בתורה, ועל כן היה הדבר לזילותא בעיניו מה שחשב כי אינם בקיאים בתלמוד והלכה, אך באמת היה זה מחמת דרכי הענווה של רבותינו ז"ל שהיו משתדלים להעלים ידיעותיהם המופלגות וחכמת תורתם, אך רביה"ק מסטריא זי"ע בהיותו ממונה עמו על הרבנות שם, בהכרח היה לו להגאון מהרי"א עניזל להתפעל מעוצם הפלגת חכמת תורתו, עד כי היה הדבר חידוש בעיניו אשר הוא מתנהג בדרכי החסידות, כי חשב שהמתנהגים בדרכי החסידות המה עמי ארצות.

והיה מהרי"א עניזל רגיל לזלזל בכבודו של רביה"ק השרף רבי אורי מסטרעליסק זי"ע רבו של רביה"ק מסטריא זי"ע, כי הוא היה נוהג בעצמו בענווה יתירה, והיה מראה פנים כאילו אינו יודע מאומה בסוגיות הש"ס, אף כי היה מופלג בגאונותו, והיה מהרי"א עניזל תמה תמיד בפני רביה"ק מסטריא על היותו מחשיב עצמו לתלמידו של רביה"ק מסטרעליסק. והאיך נאה ויאה לו הדבר הזה, ופע"א בליל י"ז לחודש ראה הגאון מהרי"א עניזל מחלון ביתו אשר היה על כיכר העיר הנקרא 'רינאק', קבוצת חסידים עומדים ברחובה של עיר ועורכים קידוש לבנה, וקרא את ממשו וביקשו לירד אצלם ולהורותם שלא לעשות כן, מחמת כי מצד פשטות ההלכה אין עורכים קידוש לבנה אחר אור לט"ו לחודש, ואחר איזה מינוטע"ח חזר המשמש כלעומת שבא, ואמר למהרי"א עניזל כי כאשר בא שמה ראה כי בראש הקבוצה עומד רביה"ק מסטריא, ועל כן היה ירא לגשת אליו להוכיחו בהיותו מרא דאתרא, ואחר איזה ימים ראה מהרי"א עניזל את רביה"ק מסטריא, ושאל אותו על הדבר הזה, אשר שמע ממשו כי הוא היה בראש הקבוצה של המקדשים את הלבנה בליל י"ז לחודש, והאיך יתכן לו לעשות כדבר הזה שהוא לכאורה נגד דעת הפוסקים, והשיבו רביה"ק מסטריא בהאי לישנא: 'כך מקובלני ממורי ורבי הגאון מסטרעליסק' – והגאון מהרי"א עניזל לא היה לו באפשר לכבוש את שחוקו, ושאלו היתכן שיקרא את רבו מסטרעליסק בשם 'גאון', כי מילא אם יקראהו קדוש זה יתכן, אך גאונות מנין לו, – והשיבו לו רביה"ק מסטריא, הנה אנו רואים איזה אנשים הבקיים בהלכות חושן משפט – והם נחשבים גאונים, אף שאינם יודעים את כל התורה כולה, כי בחלק זה של התורה המה גאונים, וכך אנו רואים מורי צדק הבקיים בהלכות יורה דעה ונקראים בפי כל גאונים מחמת כן, והנה יש בתורתנו הק' עוד חלקים, כגון אהבת ויראת ד' ית', ואהבת ישראל, ובאלה החלקים של התורה מורי ורבי הוא 'גאון', ע"כ המעשה.

[אגב אורחא – יש שטעו וכתבו האי מעשה בשינוי קצת, שהיה עם הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זי"ע בעל ה"אוהב ישראל" בעת שבא לעיר סטריא, והיה שם הגאון העל הקצות החושן זצ"ל, אך טעות הוא, אמנם מעשה אחר היה ביניהם, ומעשה שהיה כך היה: "פעם אחת רצה הגאון בעל הקצות החושן לערוך קידוש לבנה, והגיע קרוב לט"ו בחודש, והיה עננים ולא היה אפשר לקדש את הלבנה, היה שם אחד מתלמידיו של האוהב ישראל מאפטא, ואמר 'אם הרב'ה שלי היה כאן, היינו יכולים לעשות קידוש לבנה, כי לפי דרגתו הוא היה גורם לפיזור ענני שמאי', מיד כשמע זאת הקצות, אמר לתלמידיו 'בואו ונצא לקדש', יצאו ונתפרו העננים, אז שאלו את הקצות, הרי אם הוא לא היה אומר את זה, לא היית מפזר את העננים, ומה נשתנה כשהוא דיבר, אמר להם הקצות, 'אם הוא לא היה מדבר על הרב'ה שלו, אני לא אמור לעשות ניסים, אבל עכשיו שכבר דיבר, יש כאן בזיון כבוד התורה לפי דעתו של התלמיד ההוא, הרי אני מזוהה אצלו תורה, וכיון שיש כאן בזיון תורה שהרב מאפטא כן ואני לא, זה מחייב נס', ואכמ"ל].

א"י"ה בשבוע הבעל"ט נעמוד על עיקרי שיטות ההלכה ברעת רביה"ק מסטריא זי"ע לערוך קידוש לבנה עד י"ז לחודש.

בעוד כמה ימים נחגוג את יום הפורים, חג כל כך גדול, אך ... כל כך משונה ... כל כך לא שגרתי ... וכל כך זר לצורה בה אנו חוגגים את כל החגים האחרים. כל הפוסקים הראשונים והאחרונים עומדים על השאלה האיך התירו חז"ל לשתות יין לשוכרה ביום זה? הרי השכרות היא אם כל חטאת! וכי זו היא הדרך הראויה לחגוג יום כל כך גדול ומופלא? ומה בכלל הרעיון שעומד מאחורי זה, איזה קנין רוחני אדם יכול לקנות כשהוא שתוי???

היין לפיג את הפחד – אלהיות ל' אלה

חז"ל גילו לנו ש"נכנס יין יצא סוד" על איזה סודות מדברים כאן? האם מדובר דווקא על מישהו שמסתיר דברים? לא ולא, כל אחד יהיה מי שיהיה מסתיר את עצמו! את המהות הפנימית שלו! את האמת מי שהוא! הרבה פעמים הוא יכול לפרוץ ולעשות מהפכים בעצמו ובעם כולו, אבל הוא מסתיר את זה בתוככי הנפש כי הוא מפחד להיות מוזר, להיות שונה! רק כשהוא שתוי מתגלה פתאום מי הוא באמת, אז הוא לא מפחד להגיד מה שהוא חושב! הוא מוציא את הסוד הכי כמוס שלו – המהות האמיתית שלו!

כל אחד יש לו כוחות עצומים שאם הוא יקח אותם הלכה למעשה, הוא ישנה עולמות! הוא יהפוך סדרי בראשית! אבל הוא מפחד לצאת מהקופסא – הפחד הזה משחק את האדם מלעוף לגבהים.

אם ניקח את עולם העסקים כדוגמא, נשאל את כל איש עסקים מצליח מה צריך בשביל הצליחה בגדול? מיליון דולר, אולי 2 מיליון? התשובה תהיה לא מיליון ולא 2, רק דבר אחד בלבד – תעוזה! אומץ! לשלוט על הפחד! לא לפחד משינויים! לא לפחד ממהפכים! לא לעצור גם אם אנשים מסתכלים עליו מוזר! ולא לחשוב על שום דבר חוץ מלהיות ממוקד במטרה! רק ככה אפשר להצליח.

המנהיגים הגדולים הם אלה שהצליחו להתגבר מעל הפחדים שלהם, אלה שהלכו עם האמת האמיתית שלהם עד הסוף, אלה שהניחו את המגנטות בצד, והלכו עם הקו שלהם בניגוד לכל הרעשי רקע.

הגמרא אומרת לנו {ב"ב י' ע"א} כלל - "פחד קשה יין מפיו" היין מפיג את הפחד, רק ככה אפשר לאדם להתקדם ולהתעלות! בלי פחדים, קצת יין בתוכו ויצא הסוד הפנימי שלו – ומה שיש לו בתוכו באמת זה כוחות על בלתי נלאים לבצע מהפכים.

נססה להגדיר את כל זה במילה אחת, אם לא נצליח אז בכמה מילים – ההצלחה והפחד הם האויבים הגדולים האחד למשנהו! הפחד מלעשות שינוי, הפחד מאי הצלחה, הפחד מלהיות לא שגרתי.

זה בעצם הרעיון העמוק ביום הפורים – שותים לשוכרה! זה האופציה היחידה לגלות לבן אדם מי הוא, כמה שהוא מסתיר כל השנה את מי שהוא באמת! אם הוא נקח את זה למשך השנה – נפנים שאין מה לפחד משינויים, אין מה לפחד מלהיות 'איפכא מסתברא', ככל שאתה יודע את המסלול שלך, ששום דבר לא יעצור אותך!

אפשר להשתכר בפורים ולאבד את השפיות ולהישאר שם! אבל אפשר להשתכר ולצאת מהמקום שאתה נמצא בו כל השנה למקום בלי פחדים! היין מרומם את הבן אדם במשמעות הפשוטה, וגם במשמעות של לצאת מעצמו, או יותר נכון להגדיר את זה - להיכנס לעצמו! להיות מי שהוא בתוכו, ולבצע מהפכים.

ואם אתה מפחד ממה שיצא כשתהיה שיכור, זה בדיוק הזמן לעבור על זה, אם הפנימיות שלך תהיה ברורה וחדה אצלך אתה רק תחכה לרגע שהיא תוכל לפרוץ בלי פחדים וכלי מגנטות, לעוף להצלחה.

עשה לך שרף

חייב איניש לבסומי בפוריא – האמנמס? האם מותר, והאם חייבים לשתות בפורים לשוכרה?

ב. כי הנה רבא היה דור אחר רבה, ובעת אשר היה רבה רב רבנן היה רבא צעיר לימים ועדיין לא היה אמורא בישראל, כמו שאמרו בברכות {מ"ח ע"ב} "אביי ורבא הוו יתבי קמיה דרבה אמר להו רבה למי מברכין אמרי ליה לרחמנא ורחמנא היכא יתיב רבא אחוי לשמי טללא אביי נפק לברא אחוי כלפי שמיא אמר להו רבה תרוויכו רבנן היתו היינו דאמרי אינשי בוצין בוצין מקטפיה ידיע" משמע שהיו קטנים, וממילא נראה דרבא אמר האי דינא דחייב איניש לבסומי אחר אותו מעשה דרבה, ולא חש לה, ועל כן פסק השו"ע כרבא ולא חש למעשה דרבה.

והנה יש מן הראשונים שלמדו מהאי מעשה דקם רבה ושחטיה לר' זירא שהביאו בגמ' תיכף בסמוך דרצו לומר דבטל החיוב דרבא לבסומי בפוריא, וכן כתב הר"ן {ג' ע"ב בדה"ר ד"ה מחייב} בשם רבינו אפרים, והמאירי {שם ד"ה חייב} כתב וז"ל: "ומכל מקום אין אנו מצווין להשתכר ולהפחית עצמנו מתוך השמחה, וכו' ומה שאמר כאן עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, כבר פירשו קצת גאונים שממה שהזכיר אחריו קם רבא שחטיה לרבי זירא נדחו כל אותם הדברים".

והנה הר"ף {ג' ע"ב} והרא"ש {א' ח'} הביאו דברי רבא הלכה למעשה, ולא הזכירו כלל מעשה דרבה, וכן פסק השו"ע {או"ח סי' תרצ"ה סעי' ב'} בפשיטות.

והנה נראה הטעם מה שלא דחו את ההלכה דרבא מחמת המעשה דרבה, מכמה טעמים – א'. כי הנה בהמעשה עצמו נראה שלא נתבטלה ההלכה לבסומי בפוריא, שהרי לשנה אחרת אמר ליה נתיימר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי אמר ליה לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא, ומשמע שלא נתבטל האי דינא דבסומי בפוריא, כי היה מתבטל שוב אין לו מה לחשוש לנפשו.

והנה הרמ"א כתב על דברי השו"ע וז"ל: "ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך, אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) וישן, ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהרי"ל), ואחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים", עכ"ל, והנה גם לפי דבריו צריך על כל פנים לשתות יותר מכדי רגילותו עד כדי כך שיגרום לו היין לישון ונלא די בשניה בעלמא לצאת יד"ח, רק מבואר להדיא בדבריו דצריך שינה הבאה על ידי יין דייקא, ועל הרוב צריך בשביל זה להיות שתייה מרובה כדי שיגרום לו שינה על ידיה.

והנה הרמ"א כתב על דברי השו"ע וז"ל: "ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך, אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) וישן, ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהרי"ל), ואחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים", עכ"ל, והנה גם לפי דבריו צריך על כל פנים לשתות יותר מכדי רגילותו עד כדי כך שיגרום לו היין לישון ונלא די בשניה בעלמא לצאת יד"ח, רק מבואר להדיא בדבריו דצריך שינה הבאה על ידי יין דייקא, ועל הרוב צריך בשביל זה להיות שתייה מרובה כדי שיגרום לו שינה על ידיה.

והנה הרמ"א כתב על דברי השו"ע וז"ל: "ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך, אלא שישתה יותר מלימודו (כל בו) וישן, ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (מהרי"ל), ואחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים", עכ"ל, והנה גם לפי דבריו צריך על כל פנים לשתות יותר מכדי רגילותו עד כדי כך שיגרום לו היין לישון ונלא די בשניה בעלמא לצאת יד"ח, רק מבואר להדיא בדבריו דצריך שינה הבאה על ידי יין דייקא, ועל הרוב צריך בשביל זה להיות שתייה מרובה כדי שיגרום לו שינה על ידיה.

שרפי חודש

הרה"ק רבי יהושע שפירא מריבאטימטש זי"ע – י"ב אדר ה'תרצ"ב

הוריו – אביו הרה"ק רבי צבי אלימלך שפירא מבלאזוב זי"ע בעל ה"צבי לצדיק", ואמו מרת שרה ע"ה בת הרה"ק רבי משה הורביץ מראזודוב זי"ע.

לידתו – י' סיון תרכ"ב בבלאזוב.

נזו"ב – בזיוו"ר נשא את מרת מרים ע"ה בת רבי מנחם מענדל מרילוס ז"ל מהעיר רופשיץ, ובזיוו"ש נשא את מרת ציפורה ע"ה בת רבי יעקב דוכנער ז"ל מהעיר דעלוטין.

רבנותו – קנה תורה בימי עלומו אצל זקינו הרה"ק רבי משה מראזודוב זי"ע, ואחר כך נסע לקנות תורה אצל הרה"ק רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים זי"ע מאוהעל בעל ה"ייטב לב".

פעילותו – לאחר נישואיו נקרא לכהן פאר ברבנות העיר ריבאטימטש, ובשנת תרמ"ה החל ממלא מקום אביו ברבנות העיר בלזוב בעת אשר אביו ניהל את הצרו בעיר, בתחילת מלחמת העולם הראשונה ברח יחד עם אביו לבודפשט שבהונגריה, ובשנת תרפ"ג שב עמו לעיר רישא, ולאחר הסתלקות אביו בשנת תרפ"ד החל ממלא מקומו בהנהגת העדה, **תלמידיו** – בין גדולי תלמידיו נמנה רבינו מהר"ם זי"ע.

תורתו – ספה"ק קרן ישועה על התורה "קרן ישועה" על המועדים והודשי השנה.

זרעו – מזיווג ראשון נולדו לו בנו הרה"ק רבי מאיר שפירא מבלאזוב זי"ע, בתו מרת הנה ע"ה נישאה בזיוו"ר לרבי משה יוסף רוקח זצ"ל ובזיוו"ש להרה"ק רבי יצחק הלברשטאם זצוק"ל מבארדיוב [ולאחמ"כ בארה"ב], ובתו מרת טוביא טילא ע"ה נישאה להרה"ק רבי מנשה הורביץ מראזודוב זי"ע, מזיווג שני נולדו לו בנו הרה"ק רבי אליעזר מריבאטימטש זי"ע, בנו הרה"ק רבי ישראל מבלאזוב זי"ע [ואח"כ בארה"ב], בתו מרת חיה ע"ה נישאה להרה"ק רבי יהודה הורביץ מטעמטשין זי"ע [אח"כ בארה"ב], בתו מרת הינדא ע"ה נישאה להרה"ק רבי צבי אלימלך הורביץ זצוק"ל מדעמביץ, ובתו מרת יומא ע"ה נישאה לרבי טוביה הורביץ זצוק"ל ממיידיאן.

הסתלקותו – נסתלק ביום י"ב אדר א' ה'תרצ"ב, ומנו"כ באהל אביו בבביה"ח העתיק ברישא.

"וזכור אזכרנו עוד מימי ילדותי, היגיעות והעמלות שהי' משים לילות כימים בשקידה רבה בחידושי רזין דאוריתא, בדרכים שונים ערבים ומתוקים לחיך המטעים, ואף לעת זקנתו שהי' הלזש מאד, גם אז יהושע לא ימיש מתוך האהל, אהלה של תורה בהתמדה גדולה ונפלאה..."
(מדברי בנו הרה"ק רבי מאיר זי"ע בהקדמת ספרו "קרן ישועה")

קטפי גנוזות

חקרי המבון – רבנות העיר לז'ענסק אצל רביה"ק מיאברוב וצאצאיו

פולין בכלל, ונחשב מגדולי הרבנים באגודת הרבנים דוד ש. בספר קהילה לז'ענסק.

כפי אשר שמענו מרבינו מהר"י הרי שרבינו מהר"מ זי"ע נסע לכל הפחות פע"א קודם השואה לציון הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע – ובאותה העת נתארח אצל דודו המרא דאתרא הרה"צ רבי יחזקאל זצ"ל.

ההכנסת אורחים הראשון בליז'ענסק

במאמרו של דוד שטיינבוך בספר קהילה לז'ענסק – מביא כי הרה"צ רבי יחזקאל אב"ד לז'ענסק זצוק"ל למעשה היה זה שהקים את מוסד ההכנסת אורחים הראשון בעיר, אשר פעל משך כל השנה כולה ובפרט ביומא דהילולא קדישא, ואילו דבריו שם: "הרבנית אשר רבי יחזקאל, ממשפחת וקס הידועה בעושרה וחסידותה, בעלי האחוזה בברוד ולמברג, בייעה לו להפוך את ביתו לבית 'הכנסת אורחים' מתמיד, לז'ענסק כידוע היתה מודת אורחים רבים מקצות פולין, שבאו להשתטח על קברו של רבי אלימלך זצוק"ל ולא חסרו ביניהם נצרכים חסרי כסף להוצאות ומוזון אלה היו יודעים את כתובתו של הרב דליז'ענסק ויום יום היו סמוכים על שולחנו כעשרים איד, שקיבלו ארוחתם כארוחת בני הבית.

עליה אמרו – כי לא פעם קרה ואורח אחר לבוא אחרי שכולם גמרו סעודתם, ומתקבל על ידיה בדחיפה כתפים של שלילה, 'אין מה לאכול, רבי יהודי, אחרת לבוא, אך משנתרחק ופרש נמלכה בדעתה 'מה הוא אשר שקדמוהו עשרים אחרים, מיד היתה מחזירה אותו ואומרת אין לי כבר בשר, אך אין רעבים בליז'ענסק, והיתה מפצה אותו בדברי מאכל אחרים, וכשיצא היה אומר 'רביצען, וואס ווילט איר, הרי אכלתי פה סעודת שמחת תורה'.

והיה ביתו של רבי יחזקאל מצטיין בשניים: במצות הכנסת אורחים שבזכות הרבנית, ובריכוזי חיי הרוח והדת שבו "עכ"ו.

המשך אי"ה בשבוע הבעל"ט.

החשובים והמכובדים ביותר בין חרדי פולין [מאמרו של דוד ש. בספר קהילה לז'ענסק].

אחריו כיהן ברבנות העיר נכדו הרה"צ רבי יחזקאל סג"ל לנדא זצוק"ל, בן רביה"ק רבי נפתלי הירץ מסטרעליסק זי"ע בן רביה"ק רבי יואל משה מיאברוב זי"ע, אשר בתחילה מילא מקום אביו בעיר תהילה סטרעליסק, ובשנת ה'תר"ע עבר למלאות מקום זקינו בעיר לז'ענסק.

למעשה באותה העת השתוללה מלחמה עזה על רבנות העיר לז'ענסק, בין חסידי שינאווא ובעלזא, אשר חפצו להעמיד בראשה את הרה"צ רבי שמחה מטשעטשנוב זצוק"ל בן הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע וחתנו של הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע, ומצד האחר עמדו רבים אשר תמכו במועמדותו של הרה"ק רבי יצחק מסטעטשין זי"ע בנו של הרה"ק רבי משה מראזודורוב זי"ע – עד אשר נכנס לתמונה הרה"צ רבי יחזקאל זצ"ל אשר כבש את ליבם של כל תושבי העיר אשר הכתירוהו פה אחד על דעת כולם, מחמת גדלותו ויחוס אבותיו.

הרה"צ רבי יחזקאל סג"ל לנדא זצ"ל אב"ד לז'ענסק

עד כדי כך היה מזוהה הרה"צ רבי יחזקאל זצ"ל עם רבנותו בעיר, אשר דרך כלל היה נקרא בסתמא 'דער לז'ענסקער רב', ועם זאת פעילותו היתה גדולה ברחבי

לקראת יומא דהילולא קדישא של האי עיר וקדיש הרה"ק בעל ה'נועם אלימלך' זי"ע, אשר כיהן פאר ברבנות העיר לז'ענסק, ונעשה שם העיר מקודש מקודש אחריו, נביא מאמר מיוחד אודות הרבנות בעיר לז'ענסק אשר עברה מדור דור בחזקת רביה"ק וצאצאיהם.

העיירה הקטנה לז'ענסק היתה מאז ומעולם לעוד עיירה שכוחה וזנוחה הבלועה בין עיירותיה הרבות של פולין, אשר ספק רב אם היתה נכנסת לספרי ההיסטוריה אי פעם, מה שהרים את קרנה היה ללא ספק בואו של הרה"ק רבי אלימלך זי"ע לשכון כבוד בתוכה.

רבנות לז'ענסק לדורותיה בידי רביה"ק רבי יואל משה מיאברוב זי"ע וצאצאיו

אך מאותה העת אשר נתקדשה בקדושה ראשונה נשארה קדושתה לדורות, בעיר זו כיהנו פאר אחר הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע רבותינו הקדושים וצאצאיהם לדורותיהם, בשנת ה'תרכ"ה החל לכהן פאר ברבנות לז'ענסק רביה"ק רבי יואל משה מיאברוב זי"ע אשר עד אותה העת כיהן פאר בעיר מאגרוב, מכאן ואילך רבנות העיר לז'ענסק היתה שייכת לדורות לצאצאיו עד מלחמת העולם השנייה [אגב אורחא יש לציין דבר נפלא – כי בהסתלקותו של רביה"ק מיאברוב זי"ע כתבו ראשי הקהל דיאברוב הלא המה הרב מנחם מענדל זינגר ז"ל הרב שאול כרו"ם ז"ל והרב מאיר פליעגער ז"ל אגרת לכל העם על האבירה הגדולה אשר פקדה אותם, ובהם כתבו כי שמו הגדול יואל מ'שה לנדא הוא ר'ית של מקומות כהונתו י'אברוב מ'אגרוב לז'ענסק – ולפי זה אפשר לראות דבר נפלא, כי הנה מכל שלשת שמותיו השם היחיד שעבר לבניו הלאה הוא שם משפחתו לנדא, שהוא העיר לז'ענסק, ובאמת העיר היחידה שעברה לכהונת עולם לז'ענסק אחריו היתה העיר לז'ענסק].

אגב כך יש לציין כי בעיר לז'ענסק היה דר חתנו של רביה"ק רבי יואל משה מיאברוב זי"ע, ה"ה הרה"צ רבי דוד רוטמן זצ"ל – והיה ממונה בעיר כגבאי מעות רבי מאיר בעל הנס של כולל גליציה, שהיה מהתפקידים

שהשמחה במעונם

נשגור בזאת ברכת

מזלא טבא וגדיא יאה לידידנו היקרים

הרה"ח ר' יהודה וייס שליט"א
מחור"ר כולל "תהלת ישראל" – דראהביטש
להולדת בנו בשעט"ו מ'למוז"ט

כה יתן ד' וכה יוסף שפע רב ממעון הברכות
ואך טוב וחסד ירדפוכם כל הימים

הפצת הגליון נדבת ידידנו
הרה"ח ר' מרדכי אליעזר כץ שליט"א
לע"נ אמו

מרת שפרה צביה בת הר"ר יוסף הכהן ע"ה
נלב"ע י"ד אדר ת.נ.צ.ב.ה.

הפצת הגליון נדבת ידידנו
מר יחיא ספנדי שיחי
לע"נ אביו

מר נאדר בן גאלין ע"ה
נלב"ע ט"ז אדר
ת.נ.צ.ב.ה.

כולל ליל פורים

"תבלת מרדכי"

לע"נ ידידנו הנעלה

הר"ר מרדכי זינגול בהר"ר ישראל אהרן ז"ל

יתקיים בבית מדרשינו

מהשעה 7.20 עד השעה 8.30

ולאחר מכן יתקיים

מעמד תפילה ברוב עם

ביום המסוגל לישועות!

לפרטים והרשמה – 0583286722

"שכל העוסק בתורה בין מגילה דלילה למגילה
דיומא, מובטח לו שהוא בן עולם הבא..." {דרושים
ואודות חתם סופר עמ' רמ"ה}.

המלגה והכיבוד

נדבת בני משפחתו הנכבדה שיחי'

קריאת פרשת זכור!

משוער בשעה 10.40

זמני התפילות ליום הפורים

בבית המדרש

דראהביטש

רח' יעבץ 2 בני ברק

מנחה ערב פורים - 5.25

זכר למחצית השקל

מעריב - 6.10

קריאת המגילה - 6.30

שחרית - 8.45

קריאת המגילה - 9.30

יו"ל ע"י מכן

"מרגניא דרבי מאיר"

דראהביטש

רח' יעבץ 2 בני ברק

לתרומות – הארות והערות –

והצטרפות לרשימת התפוצה

נא לפנות לדוא"ל

mdm1038@gmail.com

© כל הזכויות שמורות